

RINKEBY-KISTA STADSDELSFÖRVALTNING

KANSLIAVDELNINGEN

Handläggare: Kerstin Ulander

Telefon: 08-508 01 106

TJÄNSTEUTLÅTANDE

DNR 099-177-2008

SID 1 (5)

2008-06-10

SDN 2008-06-18

Till

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Stadsdelsnämndens beslutsfattande i dialog med invånarna

Yttrande över skrivelse från Jakob Dencker och Levent Özkan, båda (mp), samt Gunilla Bhur och Eshag Najmeddin, båda (v)

Förslag till beslut

Tjänsteutlåtandet utgör svar på skrivelsen.

Olle Johnselius
stadsdelsdirektör

Håkan Serdén
kanslichef

Sammanfattning

Miljöpartiet och vänsterpartiet har i skrivelse av den 21 mars 2008 anfört att ”det är viktigt att se medborgarna som aktiva deltagare och som bör komma till tals i den politiska processen”. Den allmänna frågestunden vid Rinkeby-Kista stadsdelsnämnds sammanträden är inte tillräckliga för att medborgarna ska hinna komma till tals. Vidare anförs att alla inte hinner ställa sina frågor och politiker som vill svara hinner inte få talartid. Vid skrivelsens behandling i nämnden den 27 mars 2008 beslöt nämnden ge förvaltningen i uppdrag att återkomma med ett yttrande över hur medborgarna ska kunna komma till tals under behandlingen av nämndens ärenden. Förvaltningen lämnar i tjänsteutlåtandet sitt yttrande över skrivelsen.

Bilaga

Skrivelse från Jakob Dencker (mp) och Levent Özkan (mp) samt Gunilla Bhur (v) och Eshag Najmeddin (v), inkommen 2008-03-25.

Skrivelsen

Ledamoten Jakob Dencker och ersättaren Levent Özkan, båda (mp), har tillsammans med ledamoten Gunilla Bhur och ersättaren Eshag Najmeddin, båda (v), till nämnden inkommit med en skrivelse som handlar om stadsdelsnämndens beslutsfattande i dialog med invånarna - eller som förslagsställarna själva uttrycker det: ”att på allvar släppa in medborgarna i debatten om stadsdelsnämndens ärenden”. Vid skrivelsens behandling i nämnden den 27 mars 2008 beslöt nämnden ge förvaltningen i uppdrag att bereda skrivelsen.

Enligt skrivelsen är den allmänna frågestunden för allmänheten inte tillräcklig för att invånarna ska komma till tals. Vidare anförs att alla förtroendevalda som vill svara inte hinner få talartid. I skrivelsen föreslås ”att stadsdelsförvaltningen tar fram ett förslag om hur medborgarna ska kunna komma till tals under behandlingen av själva ärendena, ställa frågor till politikerna och tjänstemännen, komma med egna synpunkter och åsikter under hela mötet, utom naturligtvis under de sekretessbelagda ärendena”. Åtgärderna anges vara avsedda att främja att en mer levande diskussion uppstår mellan invånare, förtroendevalda och tjänstemän inom stadsdelsområdet. Skrivelsen i sin helhet återges i bilaga.

Förvaltningens yttrande

Frågan om hur stadsdelsnämndens beslutsfattande i dialog med invånarna ska utformas rör en av den representativa demokratins grundfrågor: Hur ska relationen mellan väljare och valda se ut? I hög grad är detta en fråga som, inom ram för den gällande lagstiftningen, måste besvaras av de förtroendevalda själva och deras partier. Vilken form av dialog bör ske vid nämndens sammanträden eller vid andra av nämnden organiserade sammankomster? Vilken form av dialog bör ske genom av partierna och deras företrädare organiserade aktiviteter? Vilken roll i dialogen med invånarna bör förvaltningen ha?

För att något belysa dessa frågeställningar har förvaltningen valt att dels försöka klarlägga vad lagstiftningen och det kommunala reglementet för nämnden sätter för ramar för beslutsfattandet, dels redovisa tidigare prövade dialogformer och erfarenheterna av dessa, dels lämna några reflektioner om förutsättningarna för den eftersträlvade dialogen mellan väljare och valda.

Stadsdelsnämndsreformen

Stadsdelsnämndsreformen beslutades av kommunfullmäktige år 1995. Reformen utgår ifrån demokratimålet ”att stärka den lokala demokratin och delaktigheten i stadsdelen”. Enligt stadens reglemente ska stadsdelsnämndens sammanträden vara öppna, d.v.s. invånarna ska ha möjlighet att utan att själva delta i debatten närvara

och följa överläggningar, diskussioner och beslutsfattande. De öppna sammanträdena ger invånarna insyn och kunskaper om den politiska beslutsprocessen.

Under rubriken "Allmänhetens frågestund/Öppet forum" har stadens invånare möjlighet att ställa frågor och lämna synpunkter i anslutning till de ärenden som ska behandlas vid sammanträdet till de förtroendevalda i stadsdelsnämnden. Invånarna ges också möjlighet att ställa andra frågor som faller inom stadsdelsnämndernas ansvarsområde.

Nuvarande dialog inom Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Samtliga Rinkeby-Kista stadsdelsnämnds sammanträden annonseras i lokaltidningarna Mitt i Kista och Mitt i Rinkeby samt på stadsdelsnämndens hemsida. Dagordning och protokoll från stadsdelsnämndens sammanträden är tillgängliga på hemsidan. På hemsidan publiceras också stadsdelsförvaltningens beslutsunderlag i de ärenden som behandlas av stadsdelsnämnden. Invånare kan inför nämndens sammanträden ta del av och få handlingar och beslutsunderlag i stadsdelsförvaltningens nämndhus (receptionen) i Rinkeby respektive i Husby. Handlingarna finns också att läsa i stadsdelsområdets bibliotek.

Allmänheten har tillträde till Rinkeby-Kista stadsdelsnämnds ordinarie sammanträden, den öppna delen. Under cirka en timme före sammanträdet finns det möjlighet för invånarna att ta upp frågor och lämna synpunkter till stadsdelsnämndens förtroendevalda.

Tidigare dialogformer

Formerna för invånarnas medverkan vid stadsdelsnämndens sammanträden har sett olika ut under årens lopp. Vid dåvarande Kista stadsdelsnämnd, skedde dialogen med invånarna fram till och med april månad 2005 i form av caféträffar. Intresserade invånare hade då möjlighet att i ett personligt möte med de förtroendevalda i stadsdelsnämnden ställa frågor och lämna synpunkter. Från och med maj månads sammanträde år 2005 återinfördes "Allmänhetens frågestund" under vilken invånarna kunde ställa frågor till hela nämnden.

Förtroendevalda i Kista respektive Rinkeby stadsdelsnämnd har också tidigare funnits på medborgarkontoren för samtal med invånare. Då intresset varit begränsat från invånarnas sida upphörde dessa möten.

Problem och förutsättningar

Inom ramen för "Allmänhetens frågestund" finns oftast inte förutsättningar för att skapa en djupare dialog mellan invånare och nämnd. Det kan dock i bästa fall leda vidare till en dialog i en annan konstellation. En mindre grupp invånare kan t.ex. ta

personlig kontakt med någon av de förtroendevalda för vidare diskussion i en speciell sakfråga. Förvaltningen kan i vissa typer av sakfrågor tillföra faktauppgifter, förmedla kontakter till rätt instans m.m.

Stadsdelsnämndsreformens demokratimål förutsätter att det finns ett lokalt handlingsutrymme som gör att invånarna uppfattar att det är till stadsdelsnämnderna och inte till facknämnder eller kommuncentrala instanser man ska vända sig om man vill ha svar på frågor eller lämna synpunkter. Invånarna inom Rinkeby-Kista stadsdelsområde tar vid frågestunden från och till upp frågor som inte längre ingår i nämndens ansvarsområde - t.ex. skol- och gatufrågor samt vissa stadsbyggnadsfrågor. Under senare år har ansvaret för dessa frågor förskjutits från stadsdelsnämnder till facknämnder. Facknämnderna har inga öppna sammanträden och invånarnas insyn i beslutsprocessen har därmed begränsats något. Samtidigt kan konstateras att beslutsfattandet i vissa andra frågor överförs från stadsdelsnämnden till invånarna/brukarna själva genom att den s.k. kundvalsmodellen numera tillämpas inom alltfler områden – bland annat inom förskoleverksamheten och delar av den omsorgsverksamhet som rör äldre respektive funktionshindrade.

I ett stadsdelsområde som Rinkeby-Kista där flertalet invånare har rötter i andra kulturer får medborgarperspektivet en annan och vidare innebörd. Språksvårigheter, kulturella skillnader m.m. bidrar till att integrationsaspekten starkare behöver beaktas. Inom förvaltningens samtliga verksamheter arbetar de anställda dagligen med att invånare, som tar kontakt med förvaltningen, erbjuds korrekt information och att deras eventuella frågeställningar och synpunkter hänvisas till rätt instans. Detta gäller oberoende om det handlar om myndighetsutövning, att ge kommunal service eller att ge stöd inför val inom kundvalssystemet.

Förvaltningens slutsatser

I de förtroendevaldas roll och uppdrag ingår att hålla demokratimålet levande. Förvaltningen anser att "Allmänhetens frågestund" är ett sätt att ge invånarna möjlighet att utöva sin demokratiska rätt att vara delaktig i den beslutsprocess där stadsdelsnämnden har att fatta beslut. Förvaltningen avstår från att ha en uppfattning om detta instruments innehåll och tidsmässiga omfattning samt hur det eventuellt bör kompletteras med andra former av insatser från de förtroendevaldas eller partiernas sida. Förvaltningen anser att detta rör avvägningar om nämndens egna arbetsformer som den själv måste göra.

Att låta invånarna komma till tals under själva behandlingen av nämndens ärenden är dock inte förenligt med de förtroendevaldas uppdrag som utgår från den representativa demokratiprocessen. De förtroendevalda har att fatta beslut i frågor efter delegation från kommunfullmäktige och enligt kommunallagens bestämmelser. I

kommunallagens 6 kapitel 19§ anges vad som gäller för utomståendes närvarorätt, hur denna krets är avgränsad samt villkoren för deltagandet:

”En nämnd får kalla en ledamot eller en ersättare i fullmäktige, en annan nämnd eller beredning, en revisor eller en revisorsersättare, en anställd hos kommunen eller landstinget eller en särskilt sakkunnig att närvara vid ett sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar.

Den som har kallats till ett sammanträde får, om nämnden beslutar det, delta i överläggningarna men inte i besluten.” (KL 6 kap. 19 §)

Den närvarorätt som här anges kan nämnden besluta med vanlig enkel majoritet.

För att någon annan utomstående än de som räknas upp i 19 § ska få närvara krävs ett enhälligt beslut av nämnden och att närvaron begränsas till det aktuella sammanträdet. Nämndbeslut har av domstolar upphävts då det inte varit enhälligt eller avsett obestämd tid.
